

Raimo Immonen   Jaakko Ossa   Seppo Villa

Osuuskunnan pääoman hallinta

Osuuskunta-, kirjanpito- ja verolainsäädännön
rajapinta muodostettaessa ja järjestettäessä
osuuskunnan omaa pääomaa sekä jaettaessa
osuuskunnan varoja

Talentum
Helsinki 2015

Copyright © 2015 Talentum Media Oy ja kirjoittajat
Yhteistyössä Lakimiesliiton Kustannus

Taitto: Marja-Leena Saari

ISBN 978-952-14-2404-5

ISBN 978-952-14-2716-9 (sähkökirja)

ISBN 978-952-14-2405-2 (verkkokirja)

BALTO print, Liettua 2015

Palaute kirjasta: www.talentumshop.fi

SISÄLLYS

Saatesanat.....	9
Lyhenteet.....	11
I Oman pääoman hankkiminen.....	13
1. Osuuskunnan käyttöalue.....	13
2. Osuuskunnan keskeiset piirteet.....	16
3. Oman pääoman ryhmittäminen.....	23
3.1 Yleistä.....	23
3.2 Oman pääoman rakenne.....	27
4. Pääomajärjestelmä.....	35
5. Osuudet ja osakkeet.....	38
5.1 Osuuden ja osakkeen merkintähinta.....	40
6. Osuuden tai osakkeen merkintämaksun kirjaaminen taseeseen.....	43
6.1 Maksutavat.....	43
6.1.1 Rahamaksu.....	43
6.1.2 Apporttimaksu.....	44
6.1.3 Kuittaus.....	60
7. Merkintämaksun kirjaaminen osuuskuntaa perustettaessa.....	62
7.1 Lähtökohdat.....	62
7.2 Kirjaus osuus- ja osakepääomaan.....	63
7.3 Kirjaus svop-rahastoon.....	64
7.4 Kirjaus vieraaseen pääomaan.....	65
8. Merkintämaksun kirjaaminen osuus- ja osakeannissa.....	66
8.1 Osuusanti.....	66
8.2 Osakeanti.....	82

9. Osuuspääoman korottaminen	90
10. Osakepääoman korottaminen	93
11. Svop-rahastosijoitus	96
12. Ylimääräinen maksu	99
13. Lisämaksuvelvollisuus	101
II Varojen jakaminen	103
1. Varojen käyttö ja jakaminen	103
1.1 Varojen käyttö	103
1.2 Laillinen varojen jakaminen	106
1.3 Laiton varojenjakko	125
2. Osuuden palautus, kun jäsenyys päättyy tai osuus lakkaa	129
3. Osuuspääoman ja vararahaston alentaminen	132
4. Osakepääoman alentaminen	136
5. Osuuskunnan omat osuudet ja omat osakkeet	138
5.1 Omat osuudet	138
5.2 Omat osakkeet	144
III Varojen jakamisen verotus	149
1. Ylijäämänjakko	149
1.1 Yleistä	149
1.2 Luonnollisen henkilön henkilökohtainen tulo	151
1.3 Luonnollisen henkilön elinkeinotulo	155
1.4 Ylijäämän jakoperusteena työpanos	156
1.5 Elinkeinoyhtymä	157
1.6 Yhteisö jäsenenä	158
1.7 Ulkomainen osuuskunta	158
2. Jako vapaan oman pääoman rahastosta	159
3. Ennakkoperintä	162
4. Jakavan osuuskunnan verotus	162
4.1 Erillinen verovelvollisuus, tulolähdejako ja pääomasijoitusten verokohtelu	162
4.2 Ylijäämänpalautuksen vähennyskelpoisuus	163

4.3	Peitely osinko (varojenjako).....	169
4.4	Elantomenojen vähentyminen ja kuluttajajäsenen verokohtelu	172
5.	Luovutusvoittoverotus	175
5.1	Omistusaika ja sen merkitys	175
5.2	Hankintameno ja hankintamenolettama.....	176
5.3	Arvopapereiden omistusaika ja hankintameno	176
5.4	Miten luovutushinta määräytyy?	180
5.5	Luovutustappio	182
IV	Rakenteen muuttaminen	185
1.	Yritysmuodon muuttaminen	185
1.1	Yleistä.....	185
1.2	Osakeyhtiön muuttaminen osuuskunnaksi.....	185
1.3	Osuuskunnan muuttaminen osakeyhtiöksi.....	187
	Lähteet	195
	Liitteet	
	Osuuskuntalaki 14.6.2013/421	197
	Tuloverolaki 30.12.1992/1535 (33 d–33 g §)	281
	Laki elinkeinotulon verottamisesta 24.6.1968/360 (6 a, 6 d, 18 §) .	283
	Oikeustapaushakemisto	287
	Asiahakemisto	289